

Richard Strauss

1864 München - 1949 Garmisch-Partenkirchen

- **Gennemlever 2 verdenskrige**
1914-18 og 1939-45
- Gift med **sopranen Pauline da Ahna**
- Børn: **Sønnen Franz** (født 1897)

- Med til i 1917 at grundlægge **Salzburg-festspillene**
- Han ledede 1919-24 **Staatsoper i Wien**

MUSIKALSK INDFLYDELSE

- **Faderen**
 - Franz Strauss var hornist i Hof-opera orkestret i München, og dirigent.
- **Brahms**
 - som han mødte (Strauss var 33 år da Brahms døde)
- **Wagner**
 - hvis opera "Tristan og Isolde" var en åbenbaring for ham.
- **Liszt**
 - Det symfoniske Digt

MUSIKEREN

- Pianist
- Dirigent
- Komponist

VÆRKER

- OPERA
- SYMFONISK MUSIK
- KONCERTER
- KAMMERMUSIK
- LIEDER
- KLAVERMUSIK

OPERAERNE

- **Guntram**
(Strauss) m/Pauline
- **Feuersnot**
(Wolzogen)
- **Salome**
(Wilde)
- **Elektra**
(Hoffmansthal)
- **Der Rosenkavalier**
(Hoffmansthal)
- **Ariadne auf Naxos**
(Hoffmansthal)
- **Die Frau Ohne Schatten**
(Hoffmansthal)
- **Intermezzo**
(Strauss) (- Ægteskabet)
- **Die Ägyptische Helena**
(Hoffmansthal)
- **Arabella**
(Hoffmansthal)
- **Die schweigsame Frau**
(Zweig)
- **Friedenstag**
(Gregor)
- **Daphne**
(Gregor)
- **Die Liebe der Danae**
(Gregor)
- **Capriccio**
(Krauss & Strauss)
- Forholdet tekst/musik
Hvad er vigtigst?

SYMFONISK MUSIK

- Symfonier

- 1. Sinfoni
- 2. Sinfoni
- “Sinfonia Domestica”
- om familielivet
- “Ein Alpensinfoni”

- Konserter

- Violin
- Obo
- Horn
- Klarinet/Fagot

- Symfoniske Digte

- “Tod und Verklärung”
- “Macbeth”
- “Till Eulenspiegel”
- “Also sprach Zarathustra”
- “Don Quixote”
- “Ein Heldenleben”
- “Metamorphosen”

ANDRE MUSIKFORMER

- KAMMERMUSIK
- KLAVERMUSIK
- KOR
- ORKESTRERINGER
 - bl.a. Mozarts “Idomeneo” og Glucks “Iphegenie auf Tauris”
- BALLET
- MELODRAMAER
- LEJLIGHEDSMUSIK

LIEDERNE

- **Gruppering (205 stk) iflg. Jefferson**
 - Tidlige sange
 - Kærlighedssange
 - Udfarende sange
 - Sentimentale sange
 - Års- og dagstider

- **Mande- eller Kvindesange.....?**

TEKSTERNE

- **Digterne**

- Mange ukendte
- Få kendte

- **Librettisterne**

- Hugo von Hoffmannsthal

Vokal-stil

- Mozart + Belcanto
- Virkemidler
 - Linie
 - Melodi
 - Harmoni
- “Fråse-udrulning”
 - Ekspansion
 - Grænseløshed

Strauss & Nazismen

- **Klaus Mann** ser Strauss som et skræmmende eksempel på en »aldeles ryggesløs, komplet amoralsk egoisme« og samtidig som symbol på et sædeligt og åndeligt lavmål blandt tyske intellektuelle og kunstnere.

Strauss var en stor kunstner, en af århundredets største begavelser, men en opportunist af den anden verden.

Klaus Mann spørger ham, om han aldrig havde overvejet at forlade Nazi-Tyskland? Hvorpå Richard Strauss svarer:

»Når alt kommer til alt, så har vi mindst firs operahuse her hos os.«

At nazisterne var skyld i en meningsløs og morderisk krig og at millioner af uskyldige endte i gaskamre er ikke noget, der kan ryste den følsomme komponist af blandt andet operaen *Rosenkavalieren*. Han tjente nemlig godt under nazisterne.

- **Strauss:** “....they can all turn their backs on me. I just sit here in Garmisch [his home in Germany] and compose; everything else is irrelevant to me'.”

- Berygtet og problematisk var hans hverv som præsident for Det Tredje Riges rigsmusikkammer 1933-35, som han blev beordret til at trække sig tilbage fra pga. af uoverensstemmelser i forbindelse med uropførelsen 1935 af operaen Die schweigsame Frau med tekst af den jødiske forfatter Stefan Zweig.

